

První střípky ze síťování
aneb Pomoc ohroženým
dětem a jejich rodinám
z pohledu

síťování

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

PRÁVO NA DĚTSTVÍ

První střípky ze síťování
aneb Pomoc ohroženým
dětem a jejich rodinám
z pohledu
síťování

Obsah

Vymezení pojmů	6
Proč první střípky ze síťování?	7
Transformace systému péče o ohrožené děti	8
O projektu	10
Seznamte se s aktivitou lokálního síťování	11
Lokální síťování každým pádem	11
K čemu směřujeme? Vize lokálního síťování	13
Síťování v číslech – nekončíme, začínáme!	14
Principy lokálního síťování	17
Které typy činností sítí vykonává a co naopak nezajišťuje?	18

První střípky ze síťování – ukázky síťování v zapojených obcích	21
Co pálí a ještě nehoří.	22
Na co se zaměřit v prevenci rizikového chování u dětí a mládeže? Hodonín	
Propojme se k lepší spolupráci	26
v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Aš	
Síťujme se na síti.	29
Využití Facebooku aktéry sítě služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny. Hradec Králové	
Zastávky v životě klienta Pavla	32
– jak pomoci klientovi a role jednotlivých aktérů v síti. Polička	
Cesty k posílení mezirezortní spolupráce.	35
Praha 12	
Společnou cestou k rozvoji sociálního bydlení.	38
Votice	
Seznamte se na burze.	41
Jak mohou být sociální služby prospěšné aktérům ze školství a zdravotnictví? Žatec	
Pojďme se domluvit.	44
Cesty k fungující komunikaci. Humpolec, Pelhřimov	
Seznamka tak trochu jinak.	47
Cesty k efektivní výměně informací o službách. Otrokovice	
Propojme se.	51
Cesty k zajištění služby doučování pro děti z ohrožených rodin. Zábřeh	
Víme o sobě?	54
Podpora spolupráce sociálních služeb. Frýdlant nad Ostravicí	
Prostor pro vaše poznámky	57
Použité zkratky	58

Vymezení pojmů

Kdo je lokální síťář?

Lokální síťář je projektový pracovník Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen MPSV), jehož cílem je udržitelně propojit aktéry sítě služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny (dále jen „sítě“), aby navzájem znali své možnosti a potřeby a mohli efektivně spolupracovat při řešení konkrétních případů ohrožených dětí a jejich rodin.

Co je síťování služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny?

V kontextu této brožury tím máme na mysli aktivitu síťářů v obcích s rozšířenou působností a v krajích zapojených do aktivity „Podpora síťování služeb na lokální úrovni“ projektu „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí“ realizovaného MPSV.

Více informací o činnostech síťářů a aktivitě síťování naleznete v kapitole „Seznamte se s aktivitou lokálního síťování“.

Proč první střípky ze síťování?

Kdo jsou lokální síťáři a síťářky? Co je smyslem lokálního síťování? Kdo všechno může být součástí sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám? Jakými aktivitami mohou síťáři přispět k fungování sítě pro ohrožené děti?

Milé čtenářky a čtenáři,

do rukou se vám dostává brožurka, ve které vám chceme představit a přiblížit aktivitu „Podpora síťování služeb na lokální úrovni“ (dále jen „proSÍť“), kterou realizujeme v rámci projektu Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí MPSV prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost.¹

První rok aktivity proSÍť máme úspěšně za sebou, a tak bychom vás rádi seznámili s vizí lokálního síťování, s jeho dílčími cíli a možnými dopady a v neposlední řadě také s prvními výstupy této aktivity.² Nabídneme vám i praktické ukázky činnosti lokálních síťářů z každého z jedenácti do aktivity síťování zapojených krajů.

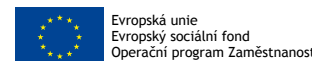
A proč první střípky ze síťování?

*Ukázky ze síťování, které vám zde představíme, jsou prvními střípkami síťovacích aktivit, jež síťáři realizovali v zapojených obcích a na něž budou navazovat dalšími aktivitami. Protože máme před sebou ještě téměř dva roky práce, prezentujeme dosavadní zkušenosti jako dílčí výstupy. Chceme na prvních příkladech spíše ilustrovat, jaké činnosti lokálních síťářů mohou přispět k pružnému fungování sítě pomoci ohroženým dětem. Síťování bychom rádi ukázali tak, jak ho vnímáme – jako **živý, proměnlivý proces, jehož jste součástí** a jenž by měl ulehčovat spolupráci napříč sítí jako celkem ve prospěch ohrožených dětí...*

Doufáme, že pro vás bude brožura také inspirací a výzvou k další spolupráci. Nešlo by to totiž bez vás, aktérů sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám.

Děkujeme za dosavadní spolupráci a těšíme se na další...

*Za tým síťování
Klára Joklová
odborná garantka aktivity*

PRÁVO NA DĚTSTVÍ

¹ Číslo projektu CZ.3.2.63/0.0/0.0/15_017/0001687.

² Aktivita „proSÍť“ funguje od ledna 2016, faktická realizace v zapojených obcích s rozšířenou působností byla zahájena v červenci 2016 a bude pokračovat do června 2019.

Transformace systému péče o ohrožené děti

Systém péče o ohrožené děti prochází v posledních letech dynamickým vývojem, který je doprovázen řadou zásadních změn.³ Česká republika přistoupila k **transformaci tohoto systému, jejímž cílem je:**

- zajistit důslednou ochranu práv každého dítěte a naplnění jeho individuálních potřeb;
- podpořit kvalitu života dětí a rodiny;
- eliminovat diskriminaci a nerovný přístup k dětem;
- podporovat všestranný rozvoj dítěte doma v jeho přirozeném rodinném prostředí, a nebude-li to možné, tak primárně v náhradním rodinném prostředí;
- podpořit účast dítěte na rozhodování o záležitostech, které se ho týkají.

Záměr transformace je zpracován ve vládní **Národní strategii ochrany práv dětí**⁴ (dále jen „Strategie“), která reaguje na zásadní nedostatky systému, jejichž existenci potvrdila řada výzkumů, a poukazují na ně i doporučení významných mezinárodních institucí (např. Výboru OSN pro práva dítěte).

Směřování k deinstitucionalizaci péče o ohrožené děti

Důležitým principem transformace je **deinstitucionalizace péče o ohrožené děti** s ohledem na výzkumy prokazané negativní dopady institucionální péče na vývoj dětí. Jejím základním pilířem je včasná prevence odebrání dítěte z přirozeného prostředí jeho rodiny a zabránění jeho umístění do ústavní péče, která probíhá v různých typech pobytových zařízení.⁵

Proč je pro děti důležité vyrůstat v rodině

Vychází se z předpokladu, že sebelepší ústav s nejmodernějším vybavením a s vysoce odborným personálem není schopen zajistit dítěti takové citové a sociální prostředí jako jeho vlastní rodiče či jiné pečující osoby, které dítěti věnují pozornost, dávají mu pocit přijetí a bezpečí, podporují jeho schopnosti, doprovázejí jej životními úskalími a pomáhají mu dospět a osamostatnit se.

Problémem není jen zprerthání přirozených vazeb dítěte s blízkými osobami, které doprovází přijetí dítěte do ústavní formy péče, ale i **kultura ústavních zařízení**, kde je život dítěte přesně organizován a podřízen vnitřnímu řádu zařízení, což vede k potlačení jeho individuality. Dítě má zde, oproti dětem vyrůstajícím v rodinách, malé možnosti zvolit si a určovat běh vlastního života. Za zdmi zařízení je dětem poskytována všezahrnující péče, jejich kontakt s vnějším světem je tedy velmi omezený.

Dlouhodobá izolace dítěte, striktně daný režim zařízení a nedostatek příležitostí prožít běžný život se všemi jeho aspekty snižují životní šance dítěte na nezávislý život v dospělosti. Tato životní zkušenost nepodporuje rozvoj jeho samostatnosti a schopnosti převzít odpovědnost za vlastní budoucnost.

³ Změny související zejména s novelou zákona o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. z roku 2012.

⁴ Národní strategie ochrany práv dětí s akčním obdobím 2012–2018 byla schválena usnesením vlády č. 4 ze dne 4. ledna 2012 (odkaz <http://www.mpsv.cz/files/clanky/14309/NSOPD.pdf>).

⁵ Mezi pobytová zařízení pro děti se řadí dětské domovy pro děti do 3 let věku, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (tzv. ZDVOP), pobytová zařízení sociálních služeb a školská zařízení pro výkon ústavní výchovy.

Je třeba rozvíjet síť alternativních služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny

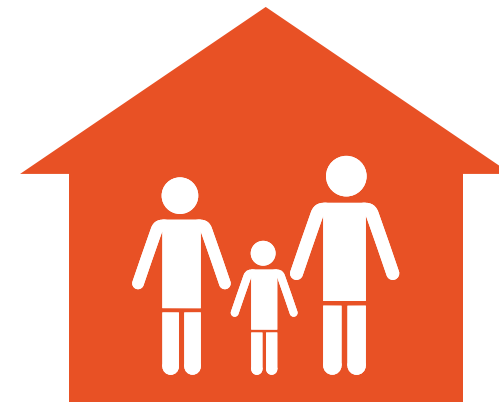
Transformace směřuje k odklonu od ústavní péče a k rozvoji sítě alternativních služeb na podporu ohrožených dětí a jejich rodin v jejich přirozeném prostředí tak, **aby mohlo dítě v první řadě zůstat doma** a nemuselo být zbaveno svého práva na péči a výchovu ze strany svých rodičů. Pokud nebude setrvání dítěte v péči jeho vlastních rodičů možné, pak je jako vhodnější alternativa volena **náhradní rodinná péče, která má přednost před péčí ústavní.**

Na těchto zásadách jsou založena opatření k naplnění cíle 10 Strategie „Rozvinutí alternativ péče o ohrožené děti a deinstitucionalizace péče“, kde je poukazováno na právo dítěte na všestranný rozvoj v rodinném prostředí. Opatření směřují k nastavení takového systému, který se opírá o **síť pro rodinu místně dostupných terénních a ambulantních služeb založených na komunitním principu. Tyto služby přitom budou vzájemně propojené, postavené na multidisciplinární spolupráci a schopné flexibilně reagovat na širokou škálu potřeb ohrožených dětí a jejich rodin.**

Primárně by tyto služby měly směřovat k zachování kontinuity života dítěte, jeho přirozených sociálních vazeb a k podpoře jeho začlenění do společnosti. Nedílnou součástí nabídky jsou však i **služby pro pěstouny**, kteří mají právo na doprovázení a odbornou pomoc při řešení problémů a úskalí, jež mohou v průběhu poskytování pěstounské péče dítěti nastat.

Bez pobytových služeb to úplně nejde, ALE...

Současná velkokapacitní pobytová zařízení pro děti by měla být přeměněna na **nízkokapacitní pobytové služby pro děti**, které budou využity v případě, kdy nelze využít jinou, vhodnější alternativu péče o dítě a umístění do takového zařízení se jeví jako vhodné řešení neodporující zájmu dítěte. Zde nebude dítěti poskytována všezahrnující péče – cílem je naopak v maximální možné míře **podpořit přístup dítěte k běžným službám využívaným místní komunitou.**

O projektu

MPSV podporuje naplnění cílů a opatření Národní strategie ochrany práv dětí prostřednictvím projektu s názvem „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí“.

Co jsou hlavní cíle projektu?

- podpora transformace systému péče o ohrožené děti v praxi;
- posílení mezirezortní a multidisciplinární spolupráce;
- podpora orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) a dalších klíčových aktérů v oblasti síťování služeb pro ohrožené děti a rodiny;
- vytváření, podpora a rozvoj sítí služeb na lokální, krajské a celostátní úrovni;
- podpora nástrojů vedoucích k nastavení, zjišťování a rozvoji kvality systému sociálně-právní ochrany (dále jen „SPO“);
- nastavení modulů celoživotního vzdělávání pracovníků OSPOD;
- podpora a rozvoj náhradní rodinné péče (dále jen NRP).

Z hlediska rozvoje sítě služeb je důležitou aktivitou projektu klíčová aktivita č. 1 „**Podpora a rozvoj služeb v oblasti sociálně-právní ochrany dětí**“. Jejím hlavním cílem je podpora síťování služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny, s důrazem na systémovost, návaznost a provázanost služeb a jejich preventivní charakter, a dále podpora a rozvoj inovativních a preventivních služeb pro ohrožené rodiny a děti.

Podrobnější informace najdete v kapitole „Seznamte se s aktivitou lokálního síťování“.

A proč?

Věříme, že fungující spolupráce klíčových aktérů v systému, odborná podpora pracovníků a zvyšování kvality práce a systému SPO jako takového pomůže ve svém důsledku snížit počet dětí, které musí svoji rodinu opustit. Chceme, aby tento projekt přispěl k tomu, aby co nejvíce dětí mohlo vyrůstat ve svých rodinách, případně v rodinách náhradních – což je klíčové poslání pro oblast péče o ohrožené děti a jejich rodiny.

Jak dlouho a kde je realizován?

Od 1. 1. 2016 do 30. 6. 2019 ve 12 zapojených krajích: Jihočeském, Jihomoravském, Královéhradeckém, Karlovarském, Moravskoslezském, Olomouckém, Pardubickém, Praze, Středočeském, Ústeckém, Zlínském a v Kraji Vysočina.

Seznamte se s webem pravonadetstvi.cz

Co zde najdete?

- aktuality a souhrnné informace o projektu;
- interaktivní katalog jevů a služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny;
- metodiky a dokumenty k ochraně práv dětí;
- aktuality z akcí v oblasti sociálně-právní ochrany dětí a mnohé další...

Seznamte se s aktivitou lokálního síťování

Co je cílem?

Cílem aktivity „proSÍŤ“⁶ je zavedení a postupné ověření pozice síťářů na úrovni zapojených krajů a obcí s rozšířenou působností, kteří ve své lokalitě podporují mezirezortní a multidisciplinární spolupráci v oblasti systému péče o ohrožené děti. Síťáři usilují o rozvíjení kompetencí pracovníků OSPOD a dalších aktérů sítě, průběžně monitorují jejich potřeby v oblasti nastavení vzájemné udržitelné spolupráce a komunikace, která reaguje na potřeby ohrožených dětí a jejich rodin.

A proč?

Abby podpořili fungování lokální sítě služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny, její rozvoj v zájmu naplnění potřeb ohrožených dětí. Jejich činnost míří k deinstitucionalizaci systému péče o ohrožené děti a vychází z přístupu orientovaného na potřeby dítěte, ochranu práv dětí a rodičů, na rodičovskou výchovu a péči a na prevenci a sanaci rodiny (tedy právo na poskytnutí pomoci a podpory rodině, aby mohla nadále pečovat o své děti, pokud se dostane do obtížné sociální situace).

Lokální síťování každým pádem

1. pád: kdo, co – je lokální síťář?

- Lokální síťář je projektový pracovník, jehož cílem je udržitelně propojit aktéry sítě služeb tak, aby navzájem znali své možnosti a potřeby, a mohli tak efektivně spolupracovat při řešení konkrétních případů ohrožených dětí a rodin.
- Jeho práce zahrnuje:
 - 1) průběžné mapování potřeb všech aktérů v rámci jejich spolupráce v síti;
 - 2) analýzu potřeb lokální sítě služeb pro ohrožené děti a rodiny;
 - 3) síťování – na základě tvořených strategií, které vycházejí ze zjištěných potřeb, specifik a znalosti oblasti a jež navazují na existující síť a spolupracující platformy v oblasti pomoci ohroženým dětem.

2. pád: bez koho, čeho – by to nešlo?

- Bez vstřícnosti a spolupráce aktérů sítě.
- Bez neutrality síťáře – síťář pohlíží na síť jako nezávislý aktér, kterého zajímá její nejlepší funkce a propojení.
- Bez znalosti potřeb aktérů sítě (to znamená různých subjektů, které jsou v kontaktu s ohroženými dětmi a jejich rodinami, např. OSPOD, poskytovatelé sociálních a jiných služeb, školy, dětské domovy, pedagogicko-psychologické poradny, pediatři, psychologové, psychiatři a další) a jejich klientů (ohrožené děti a jejich rodiny).
- Bez znalosti místních strategických dokumentů a analýz a již existujících platform zaměřených na řešení problémů místních obyvatel a rozvoj služeb v regionu.

⁶ „proSÍŤ“ – jedná se o zkrácený název podaktivity s názvem Podpora síťování služeb na lokální úrovni, která se vztahuje ke klíčové aktivitě č. 1 s názvem Podpora a rozvoj služeb

v oblasti SPOD a jež je realizována v 11 krajích zapojených do projektu.

3. pád: komu, čemu – to slouží?

- Podpoře činnosti a spolupráce organizací a odborníků sítě služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny tak, aby měli podmínky k práci, která za všech okolností vychází vždy z potřeb ohrožených dětí a jejich rodin.
- K tvorbě lokální strategie síťování pro dané území⁷ – na základě analýzy zmapovaných potřeb aktérů se síťář snaží zachytit témata, která jsou významná pro jednotlivé aktéry a vytváří lokální cíle a strategie, jak napomoci efektivní spolupráci a pružnému fungování sítě.

4. pád: koho, co – je třeba zapojit?

- Všechny aktéry sítě – to jsou např. organizace, odborníci a zástupci komunity v území bez ohraničení rezortní příslušnosti, tedy např. služby z oblastí: psychosociálních služeb, poskytovaných v rámci pověření k výkonu SPOD, školství, zdravotnictví, prevence, komunitních aktivit atd.

– potřebujeme?

- Vůli a chuť všech aktérů ke spolupráci, ochotu komunikovat, jejich snahu hledat optimální řešení společně s ostatními aktéry tak, aby síť mohla pružně fungovat a reagovat na potřeby ohrožených dětí.

5. pád: oslovujeme, voláme – vás, aktéry sítě

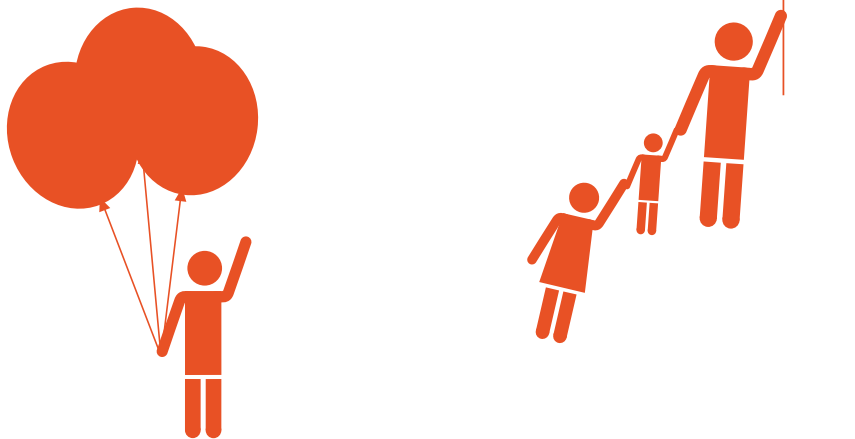
- Propojme se, potkávejme se, diskutujme, sdílejme, spolupracujme!

6. pád: o kom, o čem – to je?

- O efektivní spolupráci, sdílení informací, reagování na aktuální jevy a potřeby, v souladu s nejlepším zájmem dětí.

7. pád: s kým, s čím – s vámi, s námi

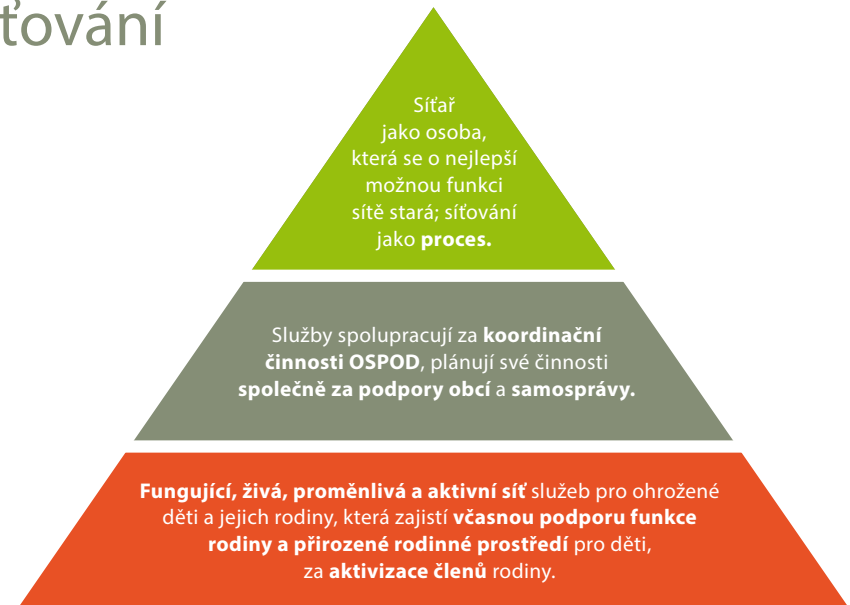
- S vámi, aktéry sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám, s námi, lokálními síťáři a síťáčkami.

⁷ Jedná se o interní živý dokument síťáře, jehož součástí jsou prioritní témata a dílčí cíle, kterým se bude společně

s aktéry sítě věnovat, a jednotlivé kroky s termíny, jak a kdy stanovených dílčích cílů dosáhnou.

K čemu směřujeme? Vize lokálního síťování

Nikdy nekončící proces...

Spolupráce aktérů, kteří jsou s dítětem či rodinou v kontaktu, nabízejí jim svou podporu či služby, je nikdy nekončícím procesem. V prostředí, kde s ohroženým dítětem pracují aktéři spadající prakticky pod pět různých ministerstev, je tato spolupráce logicky obtížnější a naráží na řadu překážek, např. legislativních či metodických. Síťář tak tvoří mezi aktéry **spojku, most, který má hledat cesty** k překlenutí těchto bariér tak, aby systémové nedostatky v praxi co nejméně dopadaly přímo na ohrožené děti či rodiny v nouzi.

... multidisciplinární spolupráce,...

Síťování je zároveň proces, kdy nesměřujeme k finálnímu „ideálnímu“ stavu, ale k průběžnému hledání, otevírání prostoru pro diskuzi aktérů ohledně toho, co je v „nejlepším zájmu dítěte“. Ten je nutné nacházet v rámci multidisciplinární spolupráce společně s dítětem a rodinou, vzhledem k jeho komplexnosti, složitosti a dopadu.

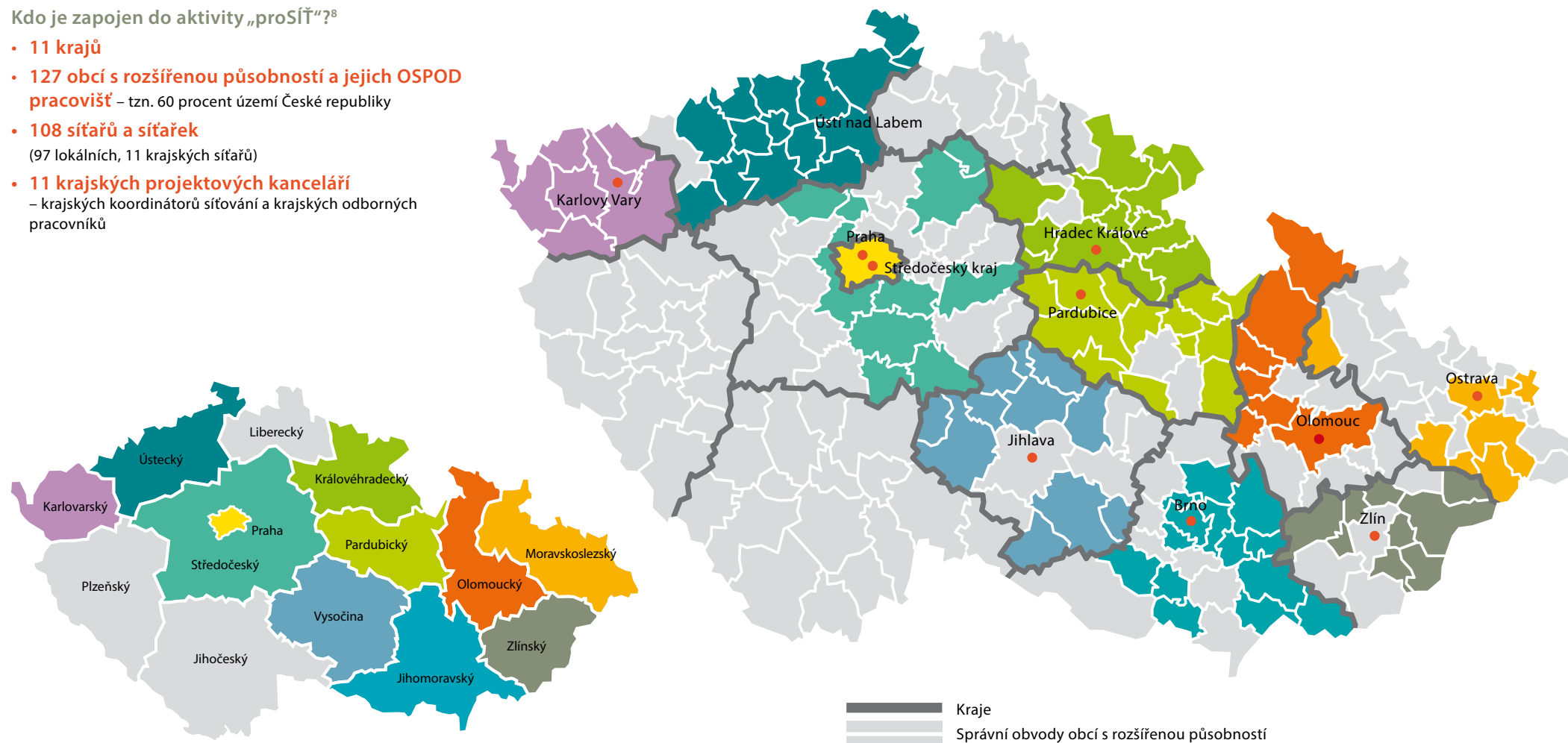
... která neustále reaguje na potřeby ohrožených dětí a rodin.

Proto je zásadní také dynamika sítě – její neustálá změna je v pořádku a na místě. Shodně s tím, v jakém tempu se pohybuje každý z nás a společnost jako celek. Cílem síťování není proto dovést „sít“ odněkud někam. Síťář nehledá řešení, ale snaží se podpořit svou činností prostředí, kde je neustálá změna možná a účastníci se jí všichni aktéři sítě.

Sítování v číslech – nekončíme, začínáme!

Kdo je zapojen do aktivity „proSÍŤ“?⁸

- **11 krajů**
- **127 obcí s rozšířenou působností a jejich OSPOD pracovišť** – tzn. 60 procent území České republiky
- **108 síťů a síťárek**
(97 lokálních, 11 krajských síťů)
- **11 krajských projektových kanceláří**
– krajských koordinátorů sítování a krajských odborných pracovníků

Kraje a ORP zapojené do **KA 1 Podpora a rozvoj služeb v oblasti sociálně-právní ochrany dětí** projektu Ministerstva práce a sociálních věcí
Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí

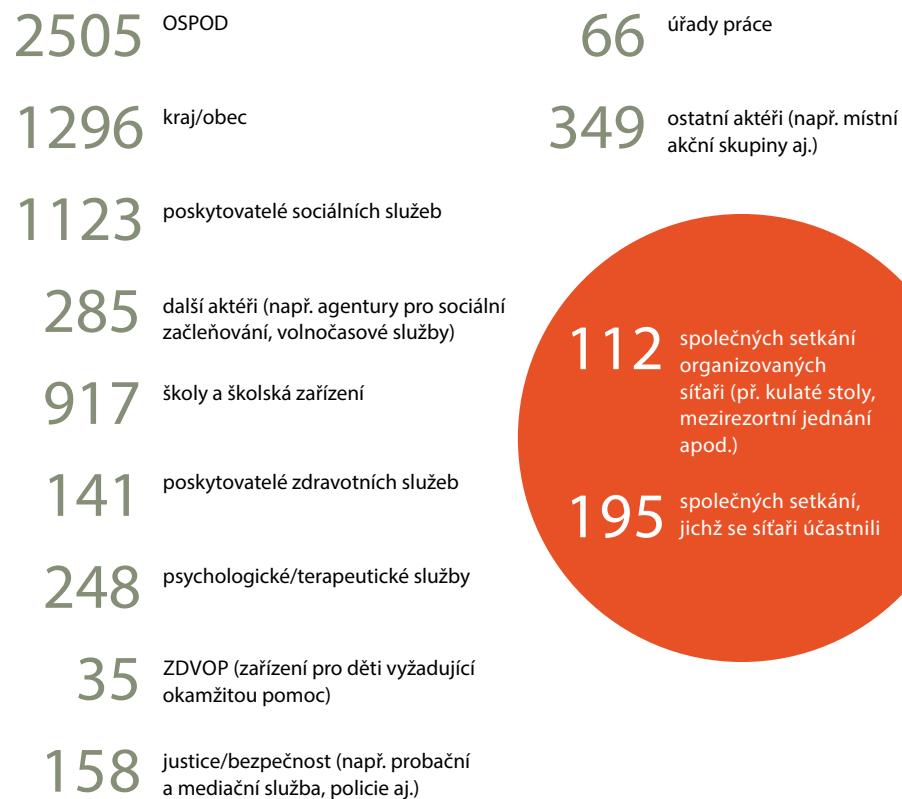
⁸ Údaje k datu 31. 5. 2017.

Kolik setkání s aktéry sítě se již uskutečnilo?⁹

7430 setkání

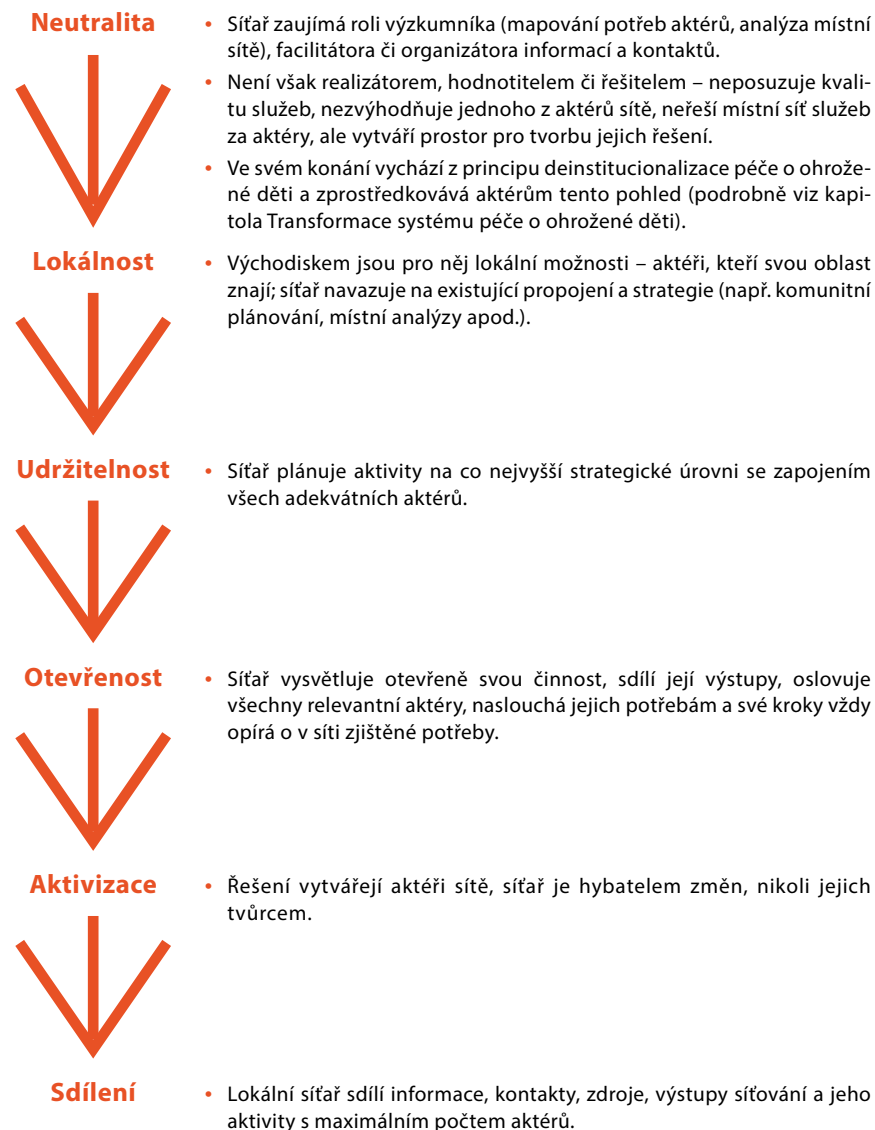
A s kým?

⁹ Jedná se o celkový počet setkání, které síťáři uskutečnili s různými subjekty, ať již během mapování potřeb či jiných

setkání důležitých k tvorbě lokálních strategií, v období červenec 2016 až květen 2017 v 11 krajích.

Principy lokálního síťování

Které typy činností síťář vykonává a co naopak nezajišťuje?

- **Průběžně mapuje potřeby aktérů sítě** (OSPOD, poskytovatelů sociálních služeb, škol a školských zařízení, zdravotních služeb a dalších) – co by potřebovali od ostatních aktérů, aby síť mohla pružně reagovat na potřeby ohrožených dětí, doptává se jich zároveň na potřeby ohrožených dětí a jejich rodin.
 - ▶ Například: Co potřebujete od sítě, abyste mohl/a účinně poskytovat služby ohroženým dětem? Co potřebují vaši klienti? S jakými obtížemi se setkávají? Které typy služeb na jejich potíže reagují? Když zmiňujete, že vám chybí pedopsychiatrické služby, na které jejich potřeby by měly reagovat?
- **Analyzuje silná a bílá místa sítě služeb**¹⁰ (např. pomáhá identifikovat, které služby v regionu chybí, tvoří s aktéry mapy spolupráce apod.).
 - ▶ Například: Jak vypadá síť aktérů pomoci ohroženým dětem ve vaší obci? Co podle vás funguje/ nefunguje v síti? Co vám chybí k účinné spolupráci? Mají vaši klienti nějaké potřeby, které nejsou pokryty – nevíte si s nimi rady, nemáte ve svém okolí vhodnou službu, jež by jim mohla pomoci?
- **Tvoří na základě zjištění lokální strategii síťování** (tedy jakému tématu se bude věnovat, jak, s kým a proč).
 - ▶ Například: Téma – řešení nepříznivých situací dítěte, které jsou zjištěny ve škole v ORP „XY“.
- **Oslovuje aktéry sítě, vytváří podmínky pro jejich spolupráci a realizaci jejich řešení** (např. spolupřipravitá různá setkání, vystupuje v roli facilitátora apod.).
 - ▶ Viz praktické ukázky ze síťování v kapitole První střípky ze síťování – např. „Propojme se k lepší spolupráci v oblasti sociálně-právní ochrany dětí“. Příklad z Aše.
- **Podporuje rozvoj služeb pro ohrožené rodiny a děti v daném území** (např. účastní se komunitního plánování, jednání se samosprávou apod.).
 - ▶ Viz praktické ukázky ze síťování v kapitole První střípky ze síťování – např. „Společnou cestou k rozvoji sociálního bydlení“. Příklad z Votic.

¹⁰ Bílá místa sítě – rozumíme tím služby a způsoby komunikace či spolupráce, které v síti služeb chybí, nejsou dostatečně zastoupeny, je po nich poptávka ze strany aktérů apod.

- Neřeší konkrétní případy ohrožených dětí a rodin.
- Neposkytuje konkrétní podpůrné služby.
- Nezaměřuje se pouze na sociální služby nebo služby osob pověřených k výkonu SPOD.
- Nezajišťuje financování konkrétních služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny.
- Nehodnotí kvalitu existujících služeb.

První střípky ze síťování – ukázky síťování v zapojených obcích

Jak již bylo zmíněno v úvodu, samotná realizace síťování se opírá o dobrou znalost lokality a potřeb aktérů a jejich klientů (ohrožených dětí a jejich rodin), jejichž mapování trvá několik měsíců. Prvními střípkami ze síťování vám chceme přiblížit obsah práce lokálních síťů, kteří mají před sebou ještě dva roky síťování.

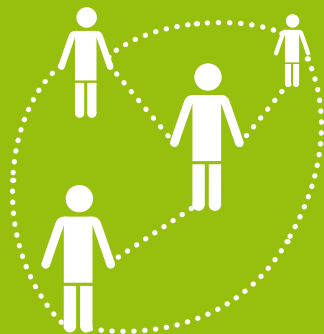
Seznamte se tedy s aktivitami síťů a síťáček v zapojených obcích napříč celou republikou. Vybrali jsme různé typy setkání či aktivit, kterými síťáři pomohli aktérům vytvořit prostor pro účinnější komunikaci, vyjasnění kompetencí, předávání informací apod. Využili k tomu různé nástroje, ať už šlo o metodu inspirovanou seznamkou či zapojení sociální sítě. Inspirujme se navzájem k tomu, aby místní síť služeb reagovala pružně na potřeby ohrožených dětí a jejich rodin.

Sítujte – Sítujme!

Kraj
Jihomoravský
ORP
Hodonín

„Co pálí a ještě nehoří.“
Na co se zaměřit v prevenci
rizikového chování u dětí
a mládeže?

Lokální síť
Lenka Mikušová

Lokální síť je nezávislým aktérem sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám. Jeho cílem je udržitelně propojit aktéry sítě, aby navzájem znali své možnosti a potřeby a mohli efektivně spolupracovat při řešení situací ohrožených dětí a rodin. Ve svém konání vychází z principů deinstytucionalizace a ze zmapovaných potřeb aktérů a jejich klientů směrem k fungování sítě jako celku. Vytváří prostor pro jejich spolupráci napříč rezorty.

Zvolené téma pro síťování (na základě zmapovaných potřeb aktérů sítě)

Prevence rizikového chování dětí a mladistvých na Hodonínsku.

Vybraná aktivita síťáře v rámci tématu

Uspořádání interdisciplinárního kulatého stolu na téma: „Rizikové oblasti chování u dětí a mládeže ve věku 6–16 let v ORP Hodonín“.

Jaký cíl síťář aktivitou sleduje?

- Vytvořit aktérům sítě prostor, aby si mohli vymezit aktuální oblasti rizikového chování u dětí a mládeže ve věku 6–16 let a určit nejpálčivější oblasti, na které by bylo dobré se v budoucnu nejdříve zaměřit (potřeba, na níž se různí aktéři shodli).
- Podpořit propojení aktérů působících v této oblasti, vytvořit prostor pro vzájemné představení jejich aktivit a umožnit jim vyjasnění dalších oblastí pro budoucí spolupráci.

Kdo všechno byl zapojen?

Celkem **41** sítě.

Jaká byla role síťáře?

organizátorka
společně s OSPOD

facilitátorka

moderátorka setkání

Na základě síťákovy zmapovaných potřeb aktérů v ORP Hodonín vzešel ze strany OSPOD podnět ke svolání setkání k tématu prevence se zástupci škol a dalších subjektů, které v oblasti působí. Lokální síťáka společně s vedoucí OSPOD vymezila program kulatého stolu a oslovila relevantní aktéry v oblasti prevence.

Co se podařilo?

Kulatý stůl síťáka pojala jako prvotní setkání aktérů a prostor, kde můžou řešit společně téma – prevence rizikového chování u dětí a mládeže na Hodonínsku. Zároveň reagovala na zjištěnou **potřebu zpřehlednění služeb** – aktéři tak měli možnost představit si vzájemně své aktivity, aby věděli, s čím se jeden na druhého mohou obracet. Na setkání se podařilo **definovat nejrizikovější oblasti** (např. skryté záško-láctví, závislosti, kyberšikana aj.) a věkové kategorie dětí a mládeže, kterých se oblasti nejvíce dotýkají. Zároveň si aktéři vytyčili oblasti rizikového chování, na něž je potřeba se zaměřit v budoucnu v rámci prevence. Síťáka podpořila aktéry, aby u jednotlivých oblastí uvedli, se kterými organizacemi spolupracují při řešení konkrétní situace, a tím společně vytvořili **mapu spolupráce aktérů v ORP Hodonín**.

V čem bylo setkání pro aktéry přínosné?

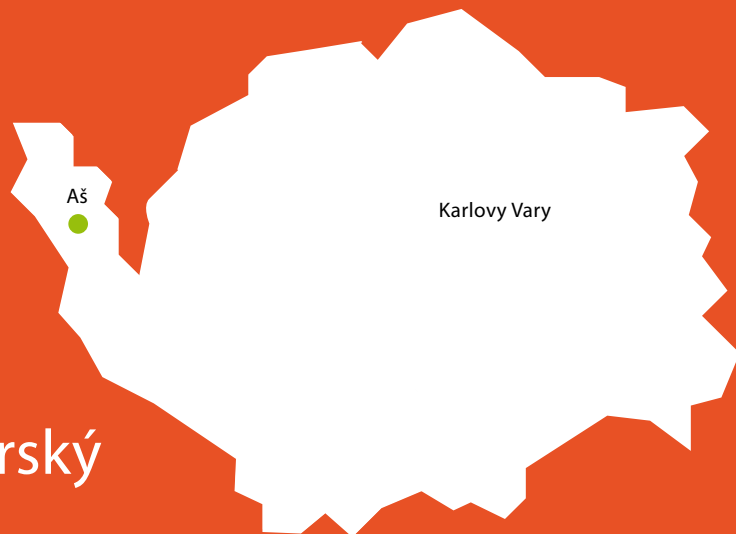
- Navázání kontaktů, vzájemné seznámení se s organizacemi pracujícími v oblasti prevence na Hodonínsku;
- rozšíření obzorů, setkání s ostatními aktéry a získání informací o vzájemné nabídce služeb;
- získání dobrého přehledu o lokálních problémech a možnostech řešení;
- sdílení pohledu jednotlivých aktérů na danou problematiku.

Co s tím dál?

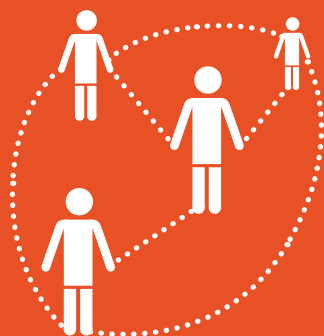
Výstupem setkání je tabulka definovaných rizikových oblastí chování dětí včetně věkových skupin a aktérů, s nimiž probíhá v jednotlivých oblastech spolupráce. Aktéři si vytvořili přehled dalších témat rizikových oblastí zahrnující výčet institucí, se kterými potřebují v oblasti prevence rizikového chování dětí spolupracovat. Šlo o jednu z prvních aktivit v rámci stanoveného tématu. **Síťáka dále pracuje s výstupy setkání tak, aby s nimi byli seznámeni další aktéři, kteří nebyli přítomni u kulatého stolu, ale mohou být součástí řešení problematiky prevence v regionu.** Síťáka stále podporuje spolupráci aktérů sítě a zajišťuje další návazná setkání a tematické aktivity.

Kraj
Karlovarský
 Region
Aš

„Propojme se k lepší spolupráci v oblasti sociálně-právní ochrany dětí.“

Lokální síťka
 Eva Holečková

Lokální síťka je nezávislým aktérem sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám. Jeho cílem je udržitelně propojit aktéry sítě, aby navzájem znali své možnosti a potřeby a mohli efektivně spolupracovat při řešení situací ohrožených dětí a rodin. Ve svém konání vychází z principů deinstytucionalizace a ze zmapovaných potřeb aktérů a jejich klientů směrem k fungování sítě jako celku. Vytváří prostor pro jejich spolupráci napříč rezorty.

Zvolené téma pro síťování (na základě zmapovaných potřeb aktérů sítě)

Nastavení užší spolupráce aktérů a OSPOD v oblasti sociálně-právní ochrany dětí (dále jen SPOD), včetně rozšíření spektra služeb, které může OSPOD nabídnout svým klientům a klientkám v ORP Aš.

Vybraná aktivita síťáče v rámci tématu

Uspořádání setkání poskytovatelů služeb a dalších aktérů působících v oblasti SPOD.

Jaký cíl síťkař aktivitou sleduje?

- Vytvořit aktérům sítě prostor pro představení svých služeb, sdílení potřeb a navázání možné spolupráce.
- Podpořit je v hledání možností, jak společně postupovat a spolupracovat v rámci SPOD v ORP Aš.

Kdo všechno byl zapojen?

Celkem **18** sítě.

Jaká byla role síťáře?

administrátorka

iniciátorka

organizátorka
(ve spolupráci s OSVZ)

facilitátorka
setkání

Co se podařilo?

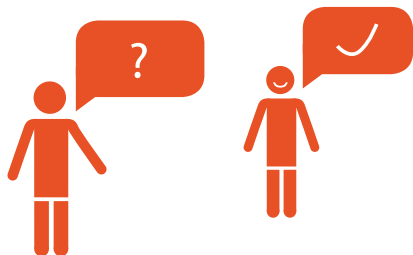
Síťarka při přípravě setkání vycházela ze zmapovaných potřeb aktérů sítě a na tvorbě programu spolupracovala s OSVZ. V rámci mapování činností aktérů se ukázalo, že řada poskytovatelů nabízí specifické služby rodinám, které by mohly být prospěšné i pro klienty OSPOD, ale vzájemně o sobě služby a OSPOD nevědí. Setkání síťarka pojala jako úvodní schůzku, na níž aktéři dostali prostor pro představení svých činností v oblasti SPOD – v čem jsou jedineční a co mohou nabídnout síti. **Podpořila poskytovatele služeb a OSPOD, aby vyjádřili, co by od sítě potřebovali** (např. poptávka po službách facilitace, mediace, asistovaných kontaktů v případech sporů rodičů o děti). **Aktéři tak měli prostor pro mapování možné spolupráce.**

Zpětná vazba od OSVZ:

„Díky setkání máme nové možnosti, jak posilovat naši činnost. Se spoluprací jsme spokojeni a budeme dále pracovat na jejím rozšiřování.“

Co s tím dál?

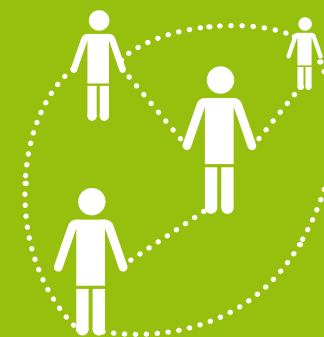
V rámci konkrétních dohod jednotlivých aktérů o spolupráci **došlo k rozšíření spektra služeb, jež může OSPOD nabídnout rodinám s dětmi**. Setkání bylo jednou z aktivit, které síťarka uspořádala v rámci tématu Nastavení spolupráce aktérů v oblasti SPOD, jemuž se věnuje s cílem podpořit pravidelné setkávání aktérů působících v rámci SPOD. Aktivně se zaměřuje rovněž na další témata na základě zmapovaných potřeb v ORP Aš.

Kraj Královéhradecký ORP Hradec Králové

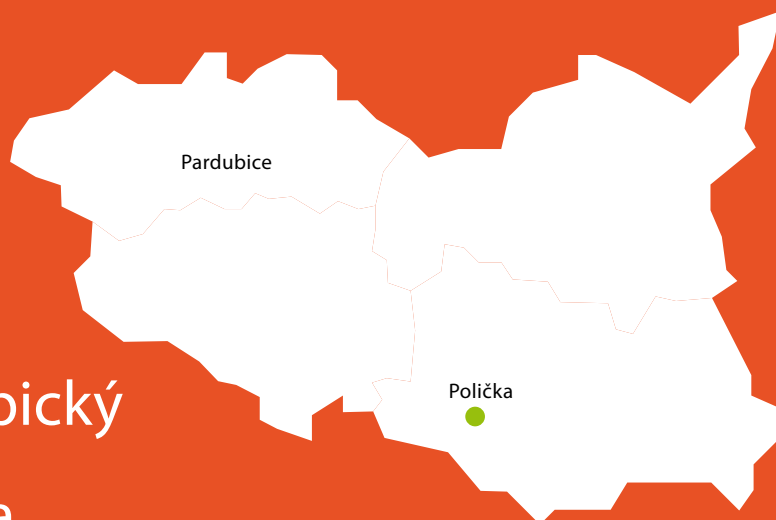
„Sítujme se na síti.“
Využití Facebooku aktéry sítě
služeb pro ohrožené děti
a jejich rodiny

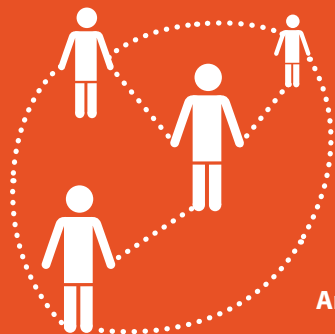
Lokální síťarka
Agáta Havlíková

Kraj
Pardubický
ORP
Polička

„Zastávky v životě klienta Pavla“
– jak pomoci klientovi a role
jednotlivých aktérů v síti

Lokální síť
Anita Stanislavová

Lokální síť je nezávislým aktérem sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám. Jeho cílem je udržitelně propojit aktéry sítě, aby navzájem znali své možnosti a potřeby a mohli efektivně spolupracovat při řešení situací ohrožených dětí a rodin. Ve svém konání vychází z principů deinstytucionalizace a ze zmapovaných potřeb aktérů a jejich klientů směrem k fungování sítě jako celku. Vytváří prostor pro jejich spolupráci napříč rezorty.

Zvolené téma pro síťování (na základě zmapovaných potřeb aktérů sítě)

Vyjasnění kompetencí mezi aktéry sítě služeb pro ohrožené děti (OSPOD, sociální služby, školy a školská zařízení, Policie ČR a další) v ORP Polička.

Vybraná aktivita síťáře v rámci tématu

Workshop o spolupráci všech aktérů sítě služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny s využitím typizované kazuistiky.

Jaký cíl síťář aktivitou sleduje?

- Vytvořit aktérům sítě prostor, aby se mohli vzájemně představit a prodiskutovat své role a kompetence v oblasti pomoci ohroženým dětem, a podpořit je k dalšímu setkávání.

Kdo všechno byl zapojen?

Celkem 50 sítě.

Jaká byla role síťáře?

organizátorka
(ve spolupráci s OSPOD)

asistentka facilitátorky
a zapisovatelka

Síťarka spolu s přízvanou facilitátorkou připravily formát setkání tak, aby jednotliví aktéři mohli prakticky probrat své role a kompetence k pomoci ohroženým dětem. Zvolily k tomu názornou techniku **práce s kazuistikou fiktivního dětského klienta Pavla a jeho rodiny, kterou předem připravily spolu s pracovníci OSPOD**. Do kazuistiky zakomponovaly řadu situací, které vycházejí z praxe (např. samostatnosti, alkoholismus rodiče, péčovská péče) a v nichž mohou aktéři sítě zasáhnout a být rodině nápomocní.

Co se podařilo?

Workshop přispěl k vyjasnění kompetencí mimo jiné mezi sociálními službami, OSPOD a školami, a reagoval tak na síťarkou zmapované potřeby v regionu. Tato potřeba vycházela jak od škol, tak i od sociálních služeb, které vnímaly, že školy si nejsou vždy jisté vhodným postupem v případech souvisejících s ohrožením dítěte (zejména např. jak by měla vypadat ohlašovací povinnost v praxi, s kým v různých případech spolupracovat apod.). **A jak setkání probíhalo?** Aktéři si během zastávek v rámci typizovaného příběhu klienta Pavla (2–4 roky, 5–10 let, 11–13 let) a průběžné řízené diskuze ujasňovali své role a kompetence pomocí třech základních otázek:

- Kdo může co udělat?
- Co aktér potřebuje (od koho, jak, k čemu)?
- Komu aktér informace sděluje a jak?

Jednotliví aktéři si tak navzájem vyjasnili své kompetence, které síťarka zachytila v podrobném zápisu. **Zároveň při každé zastávce v životě Pavla byl věnován prostor metodickým poznámkám, jež by mohly být pro ostatní užitečné.**

Zpětná vazba od účastnice workshopu – ředitelka MŠ:

„Za všechny ředitelky bych chtěla poděkovat za pozvání na tuto akci, kde jsme se seznámily s mnoha organizacemi, o kterých jsme mnohdy ani nevěděly, že existují. Také nám bylo objasněno, co je v naší kompetenci, pokud se setkáme s případem týraného a ohroženého dítěte, jak postupovat, na kterou organizaci se obrátit a jak dále s ní spolupracovat. Za všechny MŠ děkuji.“

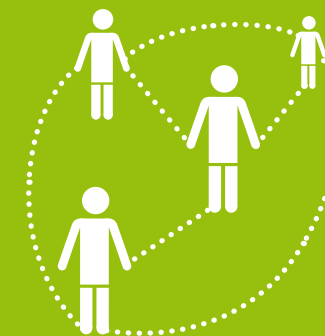
Co s tím dál?

Workshop byl jedním z prvních setkání ke zvolenému tématu. Na dalším workshopu budou mít jednotliví aktéři sítě prostor pro ujasnění svých kompetencí a rolí během dospívání klienta Pavla až k jeho dospělosti (13 a více let). Síťarka bude zachycovat další témata a podporovat spolupráci všech aktérů sítě služeb pro ohrožené děti v regionu.

Kraj
Praha
ORP
Praha 12

„Cesty k posílení mezirezortní spolupráce“

Lokální síťarka
Šárka Vlčková

Lokální síť je nezávislým aktérem sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám. Jeho cílem je udržitelně propojit aktéry sítě, aby navzájem znali své možnosti a potřeby a mohli efektivně spolupracovat při řešení situací ohrožených dětí a rodin. Ve svém konání vychází z principů deinstitucionalizace a ze zmapovaných potřeb aktérů a jejich klientů směrem k fungování sítě jako celku. Vytváří prostor pro jejich spolupráci napříč rezorty.

Zvolené téma pro síťování (na základě zmapovaných potřeb aktérů sítě)

Prohloubení mezirezortní spolupráce na Praze 12, se zaměřením na propojení a poskytování informací mezi policií, OSPOD a terénními službami.

Vybraná aktivita síťáře v rámci tématu

Uspořádání mezirezortního jednání aktérů sítě.

Jaký cíl síťář aktivitou sleduje?

- Podpořit vznik platformy, na které si aktéři nastaví vzájemnou funkční komunikaci a sdílení informací – i nad rámec zákonných povinností – s cílem sledovat nejlepší zájem klienta.
- Vytvořit prostor, kde si aktéři mohou vzájemně vymezit kompetence a komunikovat o svých rolích v systému pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám.

Kdo všechno byl zapojen?

Celkem **18** sítě.

Jaká byla role síťáře?

iniciátorka

organizátorka setkání

facilitátorka setkání

Co se podařilo?

Síťarka v průběhu mapování potřeb aktérů sítě zachytila potřebu seznámit se a vyjasnit si kompetence a role mezi aktéry navzájem, a to z různých rezortů. Pilotní mezirezortní či tematická setkávání v lokalitě již v minulosti probíhala a ze strany aktérů byl zájem na rozšíření stávající spolupráce a zapojení aktérů, kteří nejsou zahrnuti v dosavadních formátech setkávání. Síťarka představila potřebu aktérů zástupcům OSV, kteří mezirezortní setkání uvítali a pomohli identifikovat další aktéry, které je důležité přizvat a zapojit. Síťarka následně oslovila aktéry (např. zástupce Policie ČR, městské policie, přestupkového oddělení, terénních programů) a pozvala je na setkání, jež vedla.

A jak setkání probíhalo? Setkání se zúčastnili téměř všichni oslovení aktéři a měli zde vymezený prostor pro vzájemné představení. Zároveň byli podpořeni k tomu, aby sdíleli své role ve vztahu k policii, v jakých případech a na koho se obracet, co je třeba komunikovat apod. **Aktéři tak měli možnost vyjasňovat si své role a sdílet informace, které jsou důležité pro aktéry navzájem** (např. postup Policie ČR při přijetí podnětu týkajícího se dítěte mladšího 15 let a jaké k tomu má kompetence obvodní oddělení Policie ČR; jakým způsobem si předávají podněty městská policie a Policie ČR; jaké informace může hlásit Policie ČR směrem k OSPOD, pokud zasahují v případech domácího násilí a nedojde k vykazání násilné osoby či v případech pokusů o sebevraždu u dítěte apod.). **Síťarka rovněž věnovala prostor zhodnocení setkání, jež aktéři ocenili, a vyzvala je, aby se společně domluvili na formátu a obsahu dalších setkávání.**

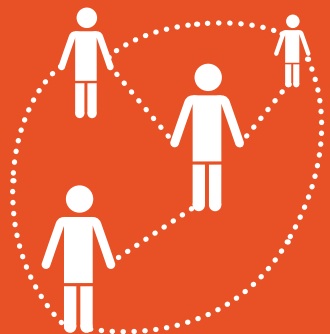
Co s tím dál?

Mezirezortní setkání bylo úvodním setkáním aktérů sítě. Aktéři zároveň vyjádřili potřebu v nich pokračovat. Co se týká budoucího programu, domluvili se na zařazení okénka ke zhodnocení aktuální legislativy, která se dotýká dalších aktérů, včetně prostoru pro metodická vysvětlení. Na setkání rovněž zazněl podnět k vytvoření podobné platformy pro setkávání se školami, školskými a poradenskými zařízeními na Praze 12. **Šlo o jednu z prvních aktivit v rámci stanoveného tématu, síťarka bude nadále podporovat komunikaci a spolupráci aktérů sítě na poli prevence a sledovat aktuální vývoj.**

Kraj
Středočeský
ORP
Votice

„Společnou cestou k rozvoji sociálního bydlení“

Lokální síť
Jan Počepický

Lokální síť je nezávislým aktérem sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám. Jeho cílem je udržitelně propojit aktéry sítě, aby navzájem znali své možnosti a potřeby a mohli efektivně spolupracovat při řešení situací ohrožených dětí a rodin. Ve svém konání vychází z principů deinstytucionalizace a ze zmapovaných potřeb aktérů a jejich klientů směrem k fungování sítě jako celku. Vytváří prostor pro jejich spolupráci napříč rezorty.

Zvolené téma pro síťování (na základě zmapovaných potřeb aktérů sítě)

Obtížná dostupnost krizového a sociálního bydlení pro rodiny v nepříznivé sociální situaci v ORP Votice.

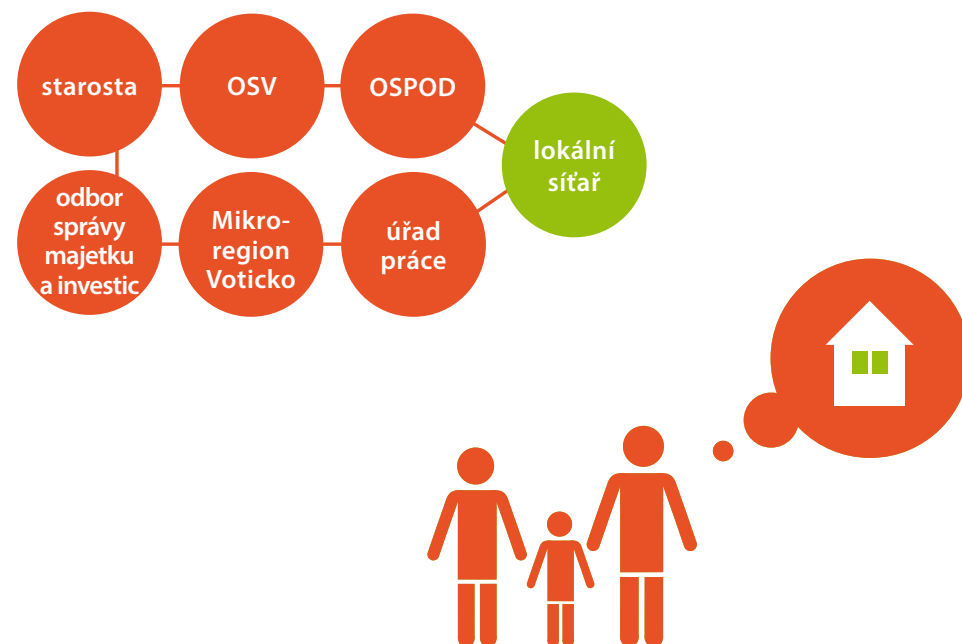
Vybraná aktivita síťáře v rámci tématu

Setkání samosprávy a dalších aktérů sítě s cílem vytvořit prostor pro zahájení činnosti pracovní skupiny zaměřené na tvorbu koncepce sociálního bydlení.

Jaký cíl síťář aktivitou sleduje?

- Podpořit potenciál lokálních aktérů ke společnému postupu při hledání vhodného řešení pro ORP Votice v oblasti sociálního bydlení a ke spolupráci na tvorbě koncepce sociálního bydlení.

Kdo všechno byl zapojen?

Jaká byla role síťáře?

zpracovatel podkladů

iniciátor

facilitátor setkání

Jeho role spočívala zejména ve zpracování podrobné analýzy sociálního bydlení v lokalitě, díky níž mohl sociální odbor a OSPOD představit potřebnost sociálního bydlení zástupcům samosprávy; dále ve zpřehlednění dostupných informací včetně možnosti dotačních titulů pro oblast sociálního bydlení a zapojení důležitých aktérů do tvorby koncepce sociálního bydlení.

Co se podařilo?

Síťář na základě zmapovaných potřeb aktérů popsal současnou situaci v oblasti sociálních bytů včetně analýzy stávajících dokumentů (zejména platného komunitního plánu sociálních služeb a Strategie území ORP Votice). Podařilo se mu propojit důležité aktéry (např. zástupce sociálního odboru, zástupce samosprávy, odboru správy majetku a investic) a podpořit je, aby společně hledali vhodné řešení pro ORP v oblasti koncepce krizového a sociálního bydlení. Za tímto účelem síťář inicioval dvě setkání, která odborně řídil a na nichž se aktéři domluvili na zahájení činnosti pracovní skupiny zaměřené na tvorbu koncepce sociálního bydlení a manuálu prevence i řešení zadluženosti domácností. **Síťář tak mimo jiné pomohl aktérům vytvořit prostor pro diskuzi a rozdělení kompetencí v oblasti řešení zadlužených domácností.**

Co ocenili jednotliví aktéři?

Zapojení aktéři uvítali otevření tématu nedostupnosti krizového a sociálního bydlení. Zejména OSPOD disponuje v území pouze jedním krizovým bytem¹¹, což lze vzhledem ke zmapovaným potřebám vnímat jako nedostatečné. Aktéři z odboru správy majetku a investic ocenili, že se zefektivní systém monitoringu a sociální práce u předlužených domácností, a předejde se tak exekučnímu vystěhování z městských bytů. Stane se tak díky spolupráci, kterou se podařilo na setkáních navázat mezi jednotlivými odděleními úřadu, a dohodě o včasné nabídce sociální pomoci rodinám, které neplatí nájemné.

Co s tím dál?

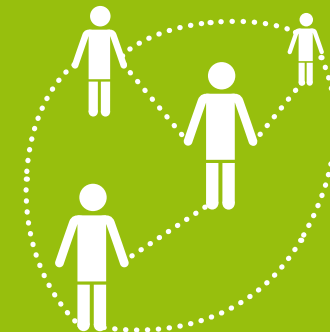
Aktéři na setkáních vyjádřili názor, že **by měl vzniknout dokument koncepce sociálního bydlení**, který by zahrnoval mimo jiné návrh řešení bydlení pro ohrožené osoby a rodiny formou dostupného bydlení, včetně nástinu řešení prevence zadlužování obyvatel v bytovém fondu města Votice. Síťář pomohl OSPOD s hledáním příkladů dobré praxe a metodik k dostupnému bydlení, ze kterých zapojení aktéři začali tvořit první verze koncepce. Síťář nadále otevírá prostor pro spolupráci aktérů na tvorbě koncepce, aby mohla být schválena samosprávou, a vyvíjí aktivity v dalších oblastech na základě zmapovaných potřeb aktérů sítě v daném regionu.

¹¹ stav k dubnu 2017

Kraj
Ústecký
ORP
Žatec

„Seznamte se na burze.“
Jak mohou být sociální služby prospěšné pro aktéry ze školství a zdravotnictví?

Lokální síťář
Miroslav Jan Šramota

Lokální síť je nezávislým aktérem sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám. Jeho cílem je udržitelně propojit aktéry sítě, aby navzájem znali své možnosti a potřeby a mohli efektivně spolupracovat při řešení situací ohrožených dětí a rodin. Ve svém konání vychází z principů deinstitucionalizace a ze zmapovaných potřeb aktérů a jejich klientů směrem k fungování sítě jako celku. Vytváří prostor pro jejich spolupráci napříč rezorty.

Zvolené téma pro síťování (na základě zmapovaných potřeb aktérů sítě)

Navázání spolupráce mezi aktéry

sítě služeb pro ohrožené děti (zejména mezi sociálními službami, školami a školskými a zdravotnickými zařízeními) v ORP Žatec.

Vybraná aktivita síťáře v rámci tématu

Burza psychosociálních služeb pro oblast školství a zdravotnictví (dále jen burza PSS).

Jaký cíl síťář aktivitou sleduje?

Vytvořit aktérům sítě prostor pro představení svých služeb, vyjasnění rolí a kompetencí, a podpořit tak možnou spolupráci zejména mezi školami, poskytovateli sociálních a prarodinných služeb a zdravotních služeb.

Kdo všechno byl zapojen?

Celkem **76** lidí sítě.

Jaká byla role síťáře?

iniciátor

organizátor ve spolupráci s OSPOD

facilitátor

Co se podařilo?

Síťář ve spolupráci s OSPOD uspořádal burzu PSS na základě zmapovaných potřeb pracovníků a pracovník OSPOD, školství, zdravotnictví a sociálních služeb. Mezi těmito potřebami zaznívalo např. to, že by aktéři uvítali mít lepší přehled o dostupných službách pro rodiny a poskytování poradenství, zejména v oblasti výchovných potíží s dětmi, rozvodových situací apod., aby na tyto služby měli odkazovat rodiny a zlepšila se zároveň spolupráce aktérů sítě. Burzu PSS síťář na základě potřeb aktérů rozdělil organizačně do dvou stejných tříhodinových bloků (dopolední a odpolední), na které se mohli pozvaní účastníci objednat.

A jaký byl program burzy? Poskyvatelé sociálních služeb a prarodinných aktivit představili v po sobě následujících krátkých prezentacích a zároveň u stánků své služby s cílem ukázat, jak mohou být prospěšné pro aktéry z oblasti školství a zdravotnictví (např. v případech řešení výchovných, rodinných, finančních a dalších problémů dětí a jejich rodin). Druhou část bloku síťář vyhradil pro individuální seznámení a aktéři tak měli prostor pro domluvu případné spolupráce. Program burzy uvítali zejména zástupci OSPOD a pedagogové, kteří tvořili více než polovinu účastníků setkání. Díky burze PSS a bližšímu představení nabídky sociálních služeb **se podařilo zvýšit porozumění pracovníků škol, na jaké typy sociálních služeb mohou děti a jejich rodiny odkazovat**, aby rodinám pomohli s řešením jejich potíží.

Co s tím dál?

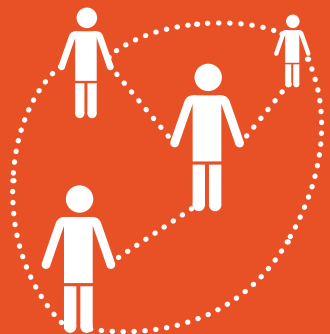
Zástupci škol, OSPOD, sociálních služeb a další aktéři ocenili v rámci zpětné vazby setkání jako celek a vyjádřili potřebu dalšího setkávání se nad různými tématy, která v praxi řeší. Na burze zazněly podněty, jakým otázkám se věnovat: např. zvyšování propojenosti mezi službami a institucemi, získávání zpětné vazby od OSPOD (např. při předávání klientů) či forma, jak získávat zprávy o službách od ostatních aktérů (např. prezentace sociálních služeb na školách, katalog služeb podle sociální situace pro školy). Síťář rovněž plánuje více zapojit aktéry z oblasti zdravotnictví. Podnětům a potřebám aktérů se síťář nadále věnuje, aby tak podpořil proces mezirezortního propojování aktérů, a vyvíjí aktivity v dalších oblastech na základě zmapovaných potřeb aktérů sítě v regionu.

¹² např. referentka školství, předsedkyně výchovné a vzdělávací komise

Kraj
Vysočina
ORP
Humpolec,
Pelhřimov

„Pojďme se domluvit.“
Cesty k fungující komunikaci

Lokální síť
Zuzana Vlková

Lokální síť je nezávislým aktérem sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám. Jeho cílem je udržitelně propojit aktéry sítě, aby navzájem znali své možnosti a potřeby a mohli efektivně spolupracovat při řešení situací ohrožených dětí a rodin. Ve svém konání vychází z principů deinstytucionalizace a ze zmapovaných potřeb aktérů a jejich klientů směrem k fungování sítě jako celku. Vytváří prostor pro jejich spolupráci napříč rezorty.

Zvolené téma pro síťování (na základě zmapovaných potřeb aktérů sítě)

Obtížná komunikace a chybějící spolupráce mezi některými aktéry sítě služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny.

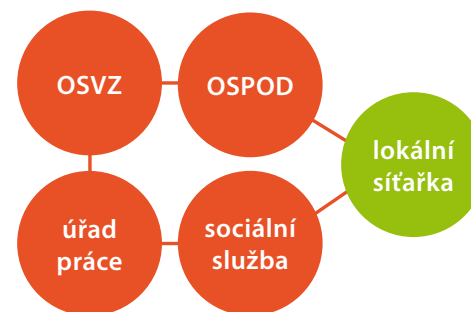
Vybraná aktivita síťáře v rámci tématu

Uspořádání setkání OSPOD, úřadu práce a poskytovatele sociální služby.

Jaký cíl síťář aktivitou sleduje?

Vytvořit aktérům sítě prostor, aby mohli vyjádřit své potřeby ostatním aktérům, nastavit si pravidla spolupráce a funkční komunikace.

Kdo všechno byl zapojen?

Celkem 12 sítí.

Jaká byla role síťáře?

iniciátorka

organizátorka (ve spolupráci
s OSPOD Humpolec)

zapisovatelka

Co se podařilo?

Během mapování potřeb aktérů sítě se ukázalo, že někteří aktéři mají vzájemně výhrady ke stylu komunikace a předávání informací o klientech a klientkách. Měli různá očekávání o formě a obsahu komunikace. Zároveň vznikala nedorozumění, např. na základě nejasností v předávání informací o klientech v případě různé místní příslušnosti OSPOD. Pracovníci a pracovnice OSPOD potřebovali transparentnější komunikaci od poskytovatele sociální služby tak, aby mohli efektivně pracovat s rodinou. Síťářka aktérům představila zmapované potřeby a iniciovala společné setkání s cílem vytvořit **prostor pro vyjasnění a nastavení pravidel komunikace a spolupráce** (kdo, s čím, na koho se obracet apod.). To aktéři uvítali. K samotnému setkání přizvala síťářka svou kolegyni krajskou koordinátorku síťování, která řídila diskusi. Aktéři po úvodním představení měli prostor vyjasnit si pravidla spolupráce, kdy hledali odpovědi na otázky:

- **Jaké budou principy vzájemné spolupráce?**
- **Co vzájemně potřebujeme?** (Co očekáváme – jaké služby, informace, materiály; co od ostatních potřebujeme, abychom mohli dělat dobře svou práci?)
- **Co si můžeme nabídnout?** (Jaké služby, informace, materiály? Můžeme vzájemně naplnit očekávání? Nebo jsou nějaká očekávání nereálná?)

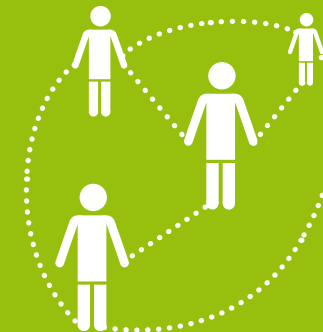
Co s tím dál?

Aktéři si nastavili podrobná pravidla spolupráce: za jakých podmínek se vzájemně informují o případové práci s rodinou; jaké typy údajů si poskytují tak, aby šlo pružně a efektivně pracovat s rodinou; jak jejich vzájemná komunikace o rodinách bude prakticky probíhat, včetně výměny pohotovostních kontaktů. Síťářka je zachytila v zápise ze setkání. Domluvili se rovněž na formě pravidelné komunikace. **Uskutečněné setkání bylo tedy první vlaštovkou, kterou síťářka vyslala k nastavení spolupráce.** Ze zpětných vazeb od aktérů vyplynulo, že otevření tématu a nastavení pravidel jim pomohlo k pružnější spolupráci a daří se jim v dojednané komunikaci pokračovat. Síťářka rovněž nadále sleduje potřeby různých aktérů v ORP Humpolec a Pelhřimov a přispívá k pružné spolupráci sítě služeb pro ohrožené děti.

Kraj
Zlínský
ORP
Otrokovice

„Seznamka tak trochu jinak.“
Cesty k efektivní výměně
informací o službách

Lokální síťář
Josef Zdražil

Lokální síť je nezávislým aktérem sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám. Jeho cílem je udržitelně propojit aktéry sítě, aby navzájem znali své možnosti a potřeby a mohli efektivně spolupracovat při řešení situací ohrožených dětí a rodin. Ve svém konání vychází z principů deinstytucionalizace a ze zmapovaných potřeb aktérů a jejich klientů směrem k fungování sítě jako celku. Vytváří prostor pro jejich spolupráci napříč rezorty.

Zvolené téma pro síťování (na základě zmapovaných potřeb aktérů sítě)

Nedostatek informací o sociálních a návazných službách v regionu mezi pracovníky jednotlivých organizací.

Potřeba navázat kontakty a spolupráci mezi jednotlivými organizacemi tak, aby mohly účinně odkazovat své klienty a klientky na další aktéry sítě.

Vybraná aktivita síťáře v rámci tématu

Uspořádání akce „Prostor pro setkání“, která je inspirovaná tzv. „speed datingem“, metodou organizování seznamky.

Jaký cíl síťář aktivitou sleduje?

- Vytvořit aktérům sítě prostor, kde se mohou vzájemně poznat, vyměnit si informace o svých aktivitách a službách.
- Pomocí zvolené metody umožnit aktérům efektivní využití prostoru pro seznámení a navázání kontaktů.

Kdo všechno byl zapojen?

Akce se může zúčastnit jakýkoliv aktér sítě, který potřebuje informace o službách a aktivitách ostatních aktérů sítě.

Jaká byla role síťáře?

iniciátor

organizátor

moderátor

Co se podařilo?

„Prostor pro setkání“ je akce určená především pro sociální pracovníky a další klíčové osoby z řad poskytovatelů sociálních služeb, neziskových organizací, úřadů a obcí v regionu a jakýchkoli jiných aktérů sítě, kteří projeví o účast zájem. Jedná se o sérii patnáctiminutových pracovních schůzek týmů zastupujících jednotlivé služby či aktéry. Impulzem pro realizaci akce bylo mapování potřeb aktérů v regionu, kteří měli nepřesné či nedostatečné informace o tom, co nabízí jiný aktér v síti. **Síťář identifikoval jako jednu z potřeb sítě poptávku po platformě, kde se mohou jednotliví zástupci aktérů osobně poznat a vyměnit si informace o službách.** To vítají zejména pracovníci v přímé péči či noví pracovníci v organizaci, kteří mnohdy nemají tolik prostoru se potkat s dalšími aktéry na jiných akcích (např. komunitní plánování služeb aj.). Lokální síťář v přípravné fázi oslovil všechny relevantní organizace, obce a instituce v regionu a představil jim akci, včetně pravidel setkání. Následně vystupoval v roli organizátora a moderátora akce. **Formát akce je přizpůsoben tomu, aby účastníci měli možnost se seznámit a získat informace o službách od co největšího počtu aktérů, podle své potřeby.**

Jak na to? Popis průběhu „seznamky“

- Každá organizace či služba, která se do akce zapojí, vyšle maximálně 2 osoby.
- Zároveň vybere ze seznamu všech oslovených aktérů, který organizátor připravil, ty, s nimiž chce mít schůzku. Počet požadovaných setkání není omezen.
- Organizátor ze zaslanych požadavků sestaví program jednotlivých kol setkání.
- Organizátor připraví ve větší zasedací místnosti „ostrůvky“ ze židlí, vždy dvě a dvě proti sobě. Počet takovýchto „ostrůvků“ je odvozen od počtu účastníků. Měl by umožnit, aby v jeden okamžik mohlo jednat co největší množství organizací.
- Každé jednotlivé setkání obvykle probíhá tak, že se lidé z obou organizací vzájemně představí, uvedou služby či aktivity, které realizují, a následně prodiskutují možnosti spolupráce, návaznost služeb apod. V případě, že je to třeba, dohodnou si další setkání.
- Prostor pro setkání je akce, která trvá přibližně tři hodiny. V každé hodině se odehrají čtyři patnáctiminutová kola pracovních setkání, násobená počtem připravených „ostrůvků“. To umožní jednotlivým organizacím absolvovat v průběhu tří hodin až 12 pracovních schůzek.

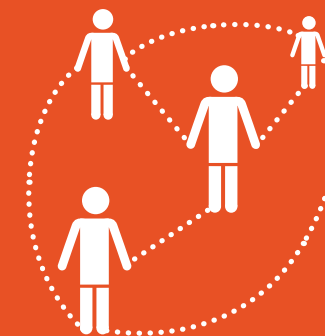
Co s tím dál?

Jedná se o nástroj, který se osvědčil v ORP Otrokovice a o nějž mají aktéři stále zájem. Lokální síť tak navazuje na předchozí zkušenost s pořádáním akce. Zároveň sleduje další témata, rozšiřuje okruh oslovených organizací na základě zmapovaných potřeb v regionu, a přispívá tak k fungování sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám jako celku.

Kraj
Olomoucký
ORP
Zábřeh

„Propojme se.“ Cesty
k zajištění služby doučování
pro děti z ohrožených rodin

Lokální síťka
Jitka Selingerová

Lokální síť je nezávislým aktérem sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám. Jeho cílem je udržitelně propojit aktéry sítě, aby navzájem znali své možnosti a potřeby a mohli efektivně spolupracovat při řešení situací ohrožených dětí a rodin. Ve svém konání vychází z principů deinstytucionalizace a ze zmapovaných potřeb aktérů a jejich klientů směrem k fungování sítě jako celku. Vytváří prostor pro jejich spolupráci napříč rezorty.

Zvolené téma pro síťování (na základě zmapovaných potřeb aktérů sítě)

Chybějící služba doučování pro děti z ohrožených a pěstounských rodin.

Vybraná aktivita síťáře v rámci tématu

Propojení zjištěných potřeb OSPOD v regionu s možnostmi poskytovatele služeb. Spolupráce v oblasti rozjezdu a ukotvení nové služby v regionu.

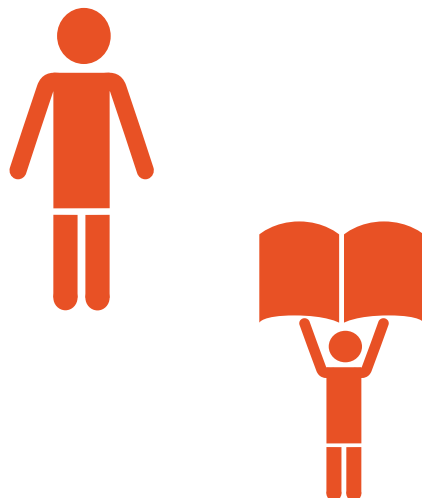
Jaký cíl síťář aktivitou sleduje?

Vytvořit aktérům sítě prostor pro domluvu ohledně vzniku nové služby doučování dětí z ohrožených a pěstounských rodin a zahájení možné spolupráce v zajištění služby.

Kdo všechno byl zapojen?

Celkem 7 sítě.

Jaká byla role síťáře?

iniciátorka

zprostředkovatelka komunikace

Co se podařilo?

Během mapování potřeb aktérů síťářka zachytila zkušenosti pracovníků OSPOD, kteří zmiňovali, že spolupracují s řadou rodin, jejichž děti by potřebovaly podporu v přípravě do školy. Jedná se zejména o děti z rodin ohrožených sociálním vyloučením či pěstounských rodin, které např. nemají doma vhodné podmínky pro plnění domácích úkolů apod. Uvítali by tak službu, jež by dětem zajistila doučování a byla zároveň v kontaktu s rodinou a OSPOD. **Síťářka prezentovala tuto potřebu OSPOD zástupcům poskytovatele sociálních a dalších služeb, kteří o zajištění služby projevili zájem, a to formou zapojení dobrovolníků. Síťářka následně propojila OSPOD a zástupce poskytovatele sociální služby, a vytvořila tak prostor pro vznik nové služby** – pro její zajištění byla domluvena následná strategie: služba zajistí dobrovolníky z řad lokálních studentů středních škol, OSPOD vytipuje potřebné děti a lokální síťářka projedná téma započítání doučování formou dobrovolnictví do průběžné pedagogické praxe vysokoškolských studentů na blízké univerzitě.

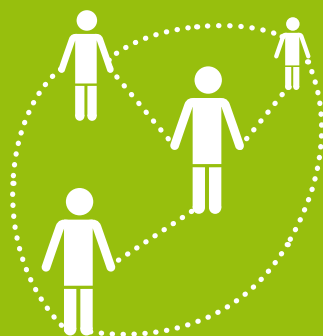
Co s tím dál?

Síťářka nadále sleduje potřeby aktérů v rámci zvoleného tématu, mapuje zkušenosti s realizací služby a podporuje aktéry ve vyladování vzájemné spolupráce, jejím průběžném hodnocení a případném rozšíření služby doučování do ORP Mohelnice. Síťářka rovněž vyvíjí další aktivity na základě zmapovaných potřeb aktérů v regionu.

Kraj
Moravskoslezský
ORP
Frýdlant
nad Ostravicí

„Víme o sobě?“ Podpora
spolupráce sociálních služeb

Lokální síť
Petra Nogolová

Lokální síť je nezávislým aktérem sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám. Jeho cílem je udržitelně propojit aktéry sítě, aby navzájem znali své možnosti a potřeby a mohli efektivně spolupracovat při řešení situací ohrožených dětí a rodin. Ve svém konání vychází z principů deinstytucionalizace a ze zmapovaných potřeb aktérů a jejich klientů směrem k fungování sítě jako celku. Vytváří prostor pro jejich spolupráci napříč rezorty.

Zvolené téma pro síťování (na základě zmapovaných potřeb aktérů sítě)

Chybějící návazné poradenské služby ohledně péče o nezletilé děti pro rodiče, kteří se léčí ze závislosti na návykových látkách či z patologického hráčství.

Vybraná aktivita sítě v rámci tématu

Propojení existující nabídky a poptávky poskytovatelů služeb v daném území na základě identifikace jejich potřeb.

Jaký cíl síť aktivitou sleduje?

Funkční propojení služeb v daném regionu – pro doplnění palety služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny.

Kdo všechno byl zapojen?

Celkem 3 sítě.

Jaká byla role síťáře?

iniciátorka

zprostředkovatelka informací

Co se podařilo?

Lokální síťarka mapovala potřeby OSPOD, poskytovatelů sociálních služeb, škol a školských zařízení, zástupců zdravotnických služeb a dalších aktérů v regionu. Na základě mapování potřeb poskytovatelů sociálních služeb zjistila, že některé sociální služby nemají o nabídce ostatních poskytovatelů úplnou představu, nevědí o tom, že by sem mohly odkázat své klienty a klientky, a nespolupracují spolu. Jedna z potřeb, kterou síťarka zachytila, byla **potřeba zajištění návazných poradenských služeb týkajících se péče o děti pro rodiče, kterým zařízení pomáhá překonat jejich závislost na drogách, alkoholu či patologickém hraní**. Ti často potřebují poradenství v oblasti rodinného práva, sepsání návrhů na svěření dítěte do péče, stanovení výživného apod. Zařízení jim v tomto směru poskytuje základní sociální poradenství, uvítalo by však možnost odeslat klienty a klientky do specializované poradny, která by byla dobře dostupná a v níž by získali více informací k tématu, jež řeší. Lokální síťarka identifikovala možnost propojení této potřeby se službou nabízenou jiným poskytovatelem sociální služby, jenž se zaměřuje na poskytování sociálně-právního a rodinného poradenství, které je zároveň dobře dostupné pro klienty a klientky zařízení. **Propojila oba aktéry tím, že jim vzájemně předala kontakty a informace o službách, aby si mohli nastavit vlastní způsob spolupráce.**

Co s tím dál?

Jedná se o ukázkou základního propojení dvou aktérů lokálním síťářem, založenou na identifikaci potřeb jednoho z aktérů. Následnou činností bude síťarka mj. cílit na nalézání podobných komunikačních děr v síti a následně nastavení systémového propojení aktérů tak, aby bylo zajištěno průběžné sdílení obdobného typu informací v celé síti, a klienti a klientky se tak dostali vždy k maximální nabídce služeb.

Prostor pro vaše poznámky

Potřebujete více informací...

... k síťování ve vašem kraji či obci?

Obraťte se na naše kolegy a kolegyně v krajských projektových kancelářích. Kontakty naleznete na webu: pravoadetství.cz.

... ke klíčové aktivitě síťování?

Obraťte se na odbornou garantku Mgr. Kláru Joklovou, e-mail: klara.joklova@mpsv.cz, tel.: 221 922 096, 777 457 895, oddělení transformace služeb pro rodiny a děti, odbor ochrany práv dětí MPSV.

Použité zkratky

MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
NRP	náhradní rodinná péče
ORP	obec s rozšířenou působností
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
OSV	odbor sociálních věcí
OSVZ	odbor sociálních věcí a zdravotnictví
PMS	probační a mediační služba
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
proSÍŤ	podpora síťování služeb na lokální úrovni
Síť HK	síť služeb pro ohrožené rodiny s dětmi – Hradec Králové a okolí
SPO	sociálně-právní ochrana
SPOD	sociálně-právní ochrana dětí
SŠ	střední škola
SVP	středisko výchovné péče
ZDVOP	zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
ZŠ	základní škola

Účelová neperiodická publikace

První střípky ze síťování aneb Pomoc ohroženým dětem a jejich rodinám z pohledu síťování

Editorky: Mgr. Klára Joklová, Mgr. Jana Poláková

Vyšlo v roce 2017,
vydání první, 60 stran, 12 000 výtisků.
Vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí,
Na Poříčnickém právu 1, 128 01 Praha 2
jako neprodejnou účelovou publikaci.

ISBN: 978-80-7421-142-3

Neprodejné

